

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem nadom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Tuje tekmovanje uničuje kmeta.

Slovenski narod je poljedelski narod. Najvažnejši njegovi pridelki so poljski pridelki. Ti pa nimajo današnji dan nobene cene, in zato se ni čuditi, da lezejo naši kmetje vedno globokeje v dolgove. Mnogo je razlogov, zakaj da žitne cene padajo neprenehoma. Nikakor ni najmanjši med njimi takozvano tekmovanje tujega žita z našim. Beseda »žito« se rabi kot skupno ime za rž, pšenico, oves, ječmen itd.

Nekrščanska načela, na katerih sloni tudi naša državna uprava, so zakrivila, da mora poljedelec proizvajati svoje pridelke, da dobi za-nje denar, torej kot menjalno blago za svetovno trgovino, ne pa kot rabno blago, s katerim zadovoljuje svoje in državne potrebe. Zato mora tudi žito našega kmeta priti na svetovni trg, bodisi že v resnici ali pa samo na papirju. Na svetovnem trgu se nahaja žito iz različnih držav in različnih delov sveta. Kupce bo vsakokrat našlo seveda najprej isto žito, ki bo najceneje. In pri tem tekmovanju naša država ni srečna!

V naši državi kmet ne more tako cenio pridelovati žita, kakor v drugih državah. Poglejmo samo v Zvezne države severne Amerike! Že tla so za poljedelca ugodnejša, ker so brez kamenja in brez korenin. Posebno pa so stroji, s katerimi obdelujejo polja, mnogo-boljši, nego naši. Pluge z dvema, tremi orali vlečejo trije konji in vodi samo en delavec. V obče se lahko trdi, da je pri nas treba za vsako delo petkrat toliko delavcev, kakor v Ameriki. Zraven pa gredó Zvezne države kmetom povsodi radovoljno na roko. Da ne omenjamo velike koristi stalnih domov, opozarjamo le na tamošnja prometna sredstva, na železnice. Zvezne države so imele koncem leta 1893. velikansko svoto 281.990 kilometrov železne ceste, torej približno 50.000 kilometrov več nego cela Evropa. Avstro-Ogerska je imela leta 1892. samo 28.357 kilometrov železne ceste.

Pri tem pa so tudi vožne cene v Zveznih državah mnogo nižje, nego pri nas. Kako se izmozgava pri nas ubogo ljudstvo ravno v tem oziru, razvidimo lahko, ako prevdarimo, da so imele pri nas leta 1889. zasebne železnice 80 milijonov gld. čistega dobička, ki so jih spravili že itak bogati milijonarji v svoje žepe. Na drugi strani pa morajo davkoplačevalci državnim železnicam pokriti vsako leto okoli 30 milijonov primanjkljaja. Ali je to umno gospodarstvo? Tudi prevažanje žita iz Amerike čez morje pride jako po ceni. Tako stane prevažanje iz severne Amerike (New-York) v sredino Evrope samo 60 kr. Sedaj bo nam umljivo, zakaj pritiska ameriško žito naše cene tako odločno navzdol.

Toda ali se ne dá preprečiti tekmovanje tujega žita z našim? Gotovo, če se le posreči troške za proizvodnjo

pomanjšati. Najprej bo torej morala naša država skrbeti, da si kmetje izboljšajo zemljišča, da si lahko nakupijo dobrih strojev in da se vozne cene na železnicah znatno znižajo. V to svrhu pa potrebuje država denarja. Zvezne države ne poznajo ogromnega vojaškega davka, ker nimajo velike stalne vojske. Pri nas gredó oni milijoni za komis, ki jih uporablja Amerika za blagor svojega kmeta. V našem državnem zboru se potegujejo posebno katoliški možje, da se odpravi teža vojaškega davka. Priporočajo pa, naj se poravnajo prepri med državami ne s krvavimi vojskami, ampak z razsodbo pravičnega, modrega moža, kakor so n. pr. sv. oče v Rimu. Torej ni brez pomena tudi v tem oziru, če pri vsakih volitvah nasvetujemo kmetom za poslance strogo krščansko misleče možje.

Tudi zmerne carine (colnine) bi bile dobre, ker potem tuji pridelki težje preplavijo naše žitne trge. Vendar dokler bo pri nas kupčija v oblasti prekupev in židovskih špekulantov, nam tudi carine ne bodo mnogo pomagale. Tem izsesavalcem je treba prej izpodbiti tla — s kmetijskimi zadrugami! —o—

Nekaj o naši noši in hrani.

(Dopis izpred Celja.)

Bili so časi, ko so še kmetje sejali cele njive lanu in konopelj ter si tako sami pridelovali domačo obleko. Po zimskih večerih je vse ženstvo predlo, kar ga je bilo pri hiši. Po leti pa si videl pred hišo beliti platno, da je bilo veselje. Iz te domače robe so naredili vso obleko in sicer za moške in ženske, kakor tudi za otroke, ki je bila tako močna, da je trajala leta in leta. Na ta način smo se kmetje prav cenó oblačili. Sedaj pa je vse drugače.

Nekdanje obleke iz domače robe že ne najdeš skoraj nikjer. Pri nas v Savinjski dolini, posebno pa okrog Celja, ne zapaziš že na nobeni njeni ne lanu, pa tudi ne konopelj vsejanih. Popustili smo prejo, ter si kupujemo v mestu drage cape, ki nam koljejo naše žepe, razven pa jih še raztrga vsaki trn, ki se obesi na nje. Kmetje, to je za nas novi in sicer zeló občutni davek!

Naš sosed, že stari mož nekdanj poreče: »Primanjkuje mi stelje; ne morem namreč spraviti svojih ljudi v gozd, ker pridejo potem v samih cunjah domov.« Ako pa ni pri kmetiji stelje in gnoja, se tudi ne more obilno žita pridelati. Zavoljo naše noše trpi škodo v drugi vrsti tedaj tudi naše polje. Kmetje, poprimimo se torej zopet stare navade. Ne sramujmo se nositi tega, kar znamo sami pridelati!

Drugi parasit ali pijavka pa je nekoliko tudi naša

hrana. Pri nas na kmetih se je namreč zelo vdomačila kava. To pijačo, ki jo v resnici moram imenovati strup, so pred nekaj desetletij pile le samo stare babice, sedaj pa jo že mora imeti vsak otrok. Vem, da si s tem, ako imenujem to priljubljeno pijačo strup, nakopljem nekaj sovražnikov, pa nič ne dé. Resnica pač v oči bode. Prišli bodo časi, ko ne boš na kmetih nikjer zapazil več zdravega obraza.

Moči pojemljejo. Krepkih in čvrstih delavcev, ki so kmetu neobhodno potrebni, vedno primanjkuje. Vse to pa skoro dela kava. Nekdaj smo imeli za zajutrek dobro in tečno domačo hrano, ki so jo gospodinje lahko iz poljskih pridelkov prav po ceni pripravljale. Sedaj pa je vse drugače. Vsak delavec, vsak težak zahteva od kmeta za zajutrek kavo. To pa zopet kolje mošnje. Tu imamo drugi in tudi prav občuten davek.

Razven tega pa je kava za naše zdravje zelo škodljiva. Iz lupin, ki obdajajo kavino zrnje, narejajo najhujši strup, tako imenovani kofein. Razven pa še brezvestni prekupci in prodajalci pripravljajo kavo z modro galico, da dobi lepšo barvo. Modra galica pa je zopet strupena. Za drag denar si torej kupujemo le samo strup, domače pridelke pa, iz katerih bi si lahko naredili dobro in tečno hrano, prodajamo po smešni ceni. Kupci in prodajalci se nam na ta način posmehujejo, ter nas prav pridno odirajo.

Da se zboljša naše slabo stanje, si moramo torej tudi sami prizadevati. Pomoč, ki mora priti od zgoraj, nam bodo, kakor upamo, priborili naši poslanci. Pomoč pa mora priti tudi od spodaj. To pa si, moji dragi kmetje, po zgoraj omenjenem načinu pridobimo lahko sami. Delujmo torej z združenimi močmi, in naš ubogi kmečki stan se bo zopet povzdignil na boljšo stopinjo.

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon v Framu.

Srečne dneve smo uživali od dne 19. do 27. septembra, ko so nam čč. gg. lazaristi iz Celja obsluževali sveti misijon. Že od Aninega so nas gosp. župnik vsako nedeljo in praznik podučevali v pridigah in krščanskih naukah za sv. misijon. Zato je bilo vse pripravljeno, ko so se v soboto, dne 19. septembra trije gospodje pripeljali. Po kratkem nagovoru se je brž začela spoved šolarjev, in večerko ob 4. uri g. vodja slovesno začnejo sv. misijon, ter nam s pripomočjo svojih tovarišev razlagajo: poklic človeka, zmoto greha v različni obliki, smrt grešnika, Marijo zagovornico; sodbo, pekel, nebesa.

Cerkev je bila od ranega jutra, ko so se služile svete maše, resnično natlačena, posebno pri vseh treh pridigah. Pobožnost ljudstva je bila kar vidna, ko se je pri petih ali sedmerih svetih mašah vedno molil sv. rožni venec in zmes popevalo splošno po cerkvi. Po pridigi pred odhodom so še zapeli: »O usmiljeni Jezus«, »Veš, o Marija«, »Jezusa ljubim«, »Je angel«, »Že krije« — ali katero drugo.

Spovedniki so imeli obilno dela, da so morali poslednji čas še po večerji nadaljevati; kajti gorečnost je vedno naraščala, in naše veselje je v nedeljo do vrhunca dokipelo, ko smo pričakovali našega ljubljenejšega višjega pastirja. Že ob 1/2 9. uri smo se pri kapeli sv. Janeza sred vasi zbrali. Ob 9. uri se pripeljejo milostljivi knezoškof, in neprešteta truma se začne pomikati proti farni cerkvi, kjer je tudi mnogo ljudstva čakalo. Za sv. križem sledijo šolarji in možje, potem pa izbrani mladeniči s svečami nesejo novo podobo sv. Srca Jezusovega; za njimi 108 opletelih deklic, ki so s sve-

čami v roki nosile novo podobo Srca Marijinega in pa tron Mar. Dev., na sredi vsi duhovniki, in za njimi dolga vrsta ženskih. Pred cerkvijo je novi krasni misijonski križ, ki so ga mil. knezoškof slovesno blagoslovili, v cerkvi pa so še krasni sliki: Srca Jezusa in Marije blagoslovili.

Zdaj stopijo višji pastir na pridiznico ter po navodu sv. apostola Pavla iz besed: »Bogu pa bodi hvala, kateri nam je dal zmago po Gospodu našem, Jezusu Kristusu. Tedaj, moji ljubi bratje, bodite stanoviti in nepremakljivi, obilni bodite vselej v delu Gospodovem, ker veste, da vaše delo ni zastoj v Gospodu;« z apostolsko gorečnostjo in Pavlovo z govornostjo pohvalijo vernike za vsa njihova dobra dela v cerkvi in v Gospodu, opominjajo k stanovitosti po sv. misijonu, naj bi nam Gospod nebeško krono podelil. Pač ni bilo suhega očesa, ne trdega srca pri tem navdušenem govoru, ki nam ostane nepozabljiv. — Milostljivi knezoškof opravijo še slovesno sv. mašo, zapojejo »Te Deum«, da smo se zahvalili Bogu, mil. knezu in misijonarjem za trud in milost božjo. Popoldne pa smo imeli posebne molitve za cerkveni zbor, in na koncu smo se izročili Mariji v brambo: Sveta Marija, le prosi za nas!

Gospodarske stvari.

Katere svinje so za pleme?

Gotovo le svinje dobre vrste, po katerih podedujejo mladiči lepo vrsto lastnosti, ki priporočujejo žival vsakomur. Le premalo se pri nas gleda na to, da bi se same svinje dobre narave odločevale bodisi za pleme, bodisi za rejo. Ne le pri onih za pleme, ampak tudi pri živalih, katere misliš na debelo rediti, moraš paziti, da imajo one lastnosti, katere jih sposobujejo to biti ali postati, za kar si jih odločil.

Celo truplo mora že pripravljeno, sposobno biti, če hočeš žival zrediti na debelo. Pri tem ne moreš sam kar nič pomagati; kajti če ni cela sestava in narava života za to, krmiš večidel zaman, ne da bi pitanje kaj prida izdalo. Na kaj pa se naj gleda pri svinjah, da se spozna, so li za to ali ono rabo ali ne? V prvi vrsti pazi na zadnji del života, če je ta močan in razvit, je tudi cela žival prav sposobna za rejo, pa tudi za pleme. To so pokazale mnogobrojne poskušnje. Saj je gnat jeden najboljših kosov na svinji, kaj ne? Že to kaže, da se mora zadnji del života tudi uvaževati pri odbiranju svinj.

Redili so se nalašč dve svinji z jednako pičo. Obe sta je tudi jednako mero potrebovali. A razloček med njima je bil, da je pri jedni zadnji del, pri drugi trebuh prav krepko razvit in močan bil. Obe so naenkrat zaklali, iztrebili in tehtali. Zopet razloček — razloček deveterih kilogramov. Ona z močnim zadnjim delom tehtala je 133 kg, druga 124 kg. Dokler še nista bili zaklani, trdili so možje, ki so se prej prav dobro zastopili na take stvari, da sta obe svinji jednako težki. In vendar so se za celih 9 kg zmotili!

Ne le samo pri teži, tudi pri »špehu« se je pokazal precejšen razloček. Pri svinji, ki je imela razvit zadnji del, meril je na debelost poldrugi decimeter, pri oni z debelim trebuhom komaj 10 cm. To bi še ne škodilo toliko, a razločeval se je »špeh« tudi po svoji kakovosti prav močno. Oni je bil jedrnat, čvrst, zrnast ter je dal veliko več masti in zabele, kakor ta od svinje s slabim, tenkim zadnjim delom.

Ni-li uzroka dovolj, da se pri svinjah gleda posebno na razvitek zadnjega in ne toliko sprednjega

dela? Ne klaja, ampak narava pomaga v prvi vrsti. Če je zadnji del krepek, so tudi plemenila ali rodila čvrsta in za svojo nalogo dovolj sposobna. To ne velja samo o prešičih, ampak tudi o prasicah. Mladiči pridejo bolj razviti in lažje na svet ter podedujejo po materi iste potrebne lastnosti za rejo ali za pleme. — Gospodarji, pazite torej pri prodaji, kakor tudi pri prekupu svinj, posebno na zadnji del života, če je dovolj razvit ali ne, če priporočuje žival že narava sama ali ne.

Sejmovi. Dne 24. oktobra v Mariboru in Velenju. Dne 26. oktobra na Bizeljskem in v Ribnici. Dne 28. okt. v Št. Juriju ob južni železnici, v Slov. Bistrici, pri Sv. Tomažu blizu Velike Nedelje, v Cmureku in na Muti. Dne 29. okt. v Koprivnici.

Dopisi.

Iz Maribora. (»Bismarkovci.«) V nedeljo, dne 11. oktobra na večer pridejo trije Slovani v gostilno h g. Weiss-u in sedijo mirno pri mizi. Pri drugi mizi je pa sedelo več »Velikonemcev«, med njimi tudi sodar R. Pichler in gostilničar Weiss. Bili so že delj časa dobre volje, kar naenkrat gostilničar Weiss godce v hišo pokliče, da naj zaigrajo: »Die Wacht am Rhein« in »Das deutsche Lied«, kateri pesmi vsi Velikonemci stojеče pojejo. Oni trije Slovani pri drugi mizi se seveda niso zmenili za to in so mirno sedeli, na kar se brž sodar Pichler zadere: »Dort sitzen Windische«. Eden od teh treh mu na to mirno odgovori: »Jaz sem Hrvat in sploh te pesmi ne razumem in me tudi društvo pri drugi mizi ne briga!«. Takrat pa je še le prav v sršenovo gnezdo dregnul. Naenkrat se vzdigne gostilničar Weiss in se zadere: »Ich brauche überhaupt keine windischen Zottel in meinem Gasthause.« »Jaz sploh ne potrebujem slovenskih raztrgancev v svoji gostilnici«. Ker se pa trebuchasti Weiss, ki je tudi mesar, večinoma od slovenskih kmetov redi, ker rejeno živino sploh po Spod. Štajarskem in Hrvaškem kupuje, mu kar naravnost svetujemo, naj si kar hipoma nad durmi pribije veliko tablo z debelimi črkami v nemškem in slovenskem jeziku: »Dieses Gasthaus ist für Windische verboten«. »Ta gostilnica je za Slovence prepovedana«, in zagotovimo mu, da se bo vsak pošten Slovenec njegove gostilne pošteno izogibal. Slovenci, ki imate vino-grade in lepo živino, zapomnite si ta dva prusaka!

S Polskave. (Soli za tri!) Velika tihota je nastala na političnem obnebju; nemškutarji razsajalci so se pomirili, ter utrujeni počivajo na zasluženih lavorikah ali koprivah. Saj borba je bila huda in naporna. V naših okolicah so posebno trije možiceljni kmete plašili in za nemškutarijo lovili — dasi brezuspešno! Neki stari komij, slivniški Šorš, ki je pa povišan za pisača v okr. zastopu, si je mnogo prizadeval svoje znance, katerim je nekdaž užigalice in rožice prodajal, za edino-zveličavno nemškutarijo pridobiti, če ne, jim pa okr. zastop ne bo šel na roko. Volilci pa so bili modri ter se niso dali premotiti, vedoči, da jim skominati gosp. Šorš pri okr. zastopu nobene grenkosti učiniti ne more. Čudimo se pa, da je slovenskih starišev sin izza Maribora, zagrizen nemškutar kvasil, govoreč: »Le duhovnika ne, je sebičen!«. Stopite na oder, veleučeni gospod doktor, in povejte nam, ali vi okrajnega zdravnika službo opravljate nesebično, t. j. brezplačno? Naznanite nam le enega duhovnika grdo sebičnost, da bi bil za svoj hod na spoved ali za obiskavo bolnika na Ostrici, Radohi, Veliki kapi, Sopotu ali kje indi, katero je opravil v svoji smrtni nevarnosti in še več dni izostal, ra-

čunil pet goldinarjev, ko vam pa mi moremo naštetu sebičnost nekega zdravnika, ki je porodnico v ravnici obiskal pa računil — osemnajst goldinarjev za eno obiskavo! — Največ truda in posla pri volitvah je imel seveda stari nemškutar na Slivnici. Ne samo, da je pokvaril domačo okolico, je še okoli lazil po polju in Pohorju ter volilce motil. Je pa tu in tam tudi zaslužno podnosnico dobil. Kako se morete še za tako stranko potegovati, ki vselej propade? In ta mož je že priletel, zastaran nemškutar, sneg je že zapadel na njegovo glavo, hrastova skorja se je že naredila na njegovem licu; noge so že šepave, že si groba išče, zato bi mu tudi mi to svetovali, kar je on drugim veleval: »Vzimate v svoje vele roke rožni venec in ga na stare dni molite za odpuščenje dušnih in političnih grehov!«

Iz Mozirja. (Zadnja beseda.) Nismo imeli namena več brskati po žrjavici, a ker se je celo zadnja »Domovina« v »Poslanem« zadrla nad nami kot lažnivci, zato govorimo zadnjo besedo, ter izjavljamo še enkrat, da je eden delavec Fr. Skaza resnično in gotovo »štrihal« na praznik dne 8. sept. v novih šolskih sobah. Da smo pisali mi popolno resnico v prvi notici, dokazati more oni delavec sam, in pričati še drugi svedoki. Zelo čuden je bil torej popravek, poslan po krajnem šolskem svetu, ker je za delo le podjetnik bil odgovoren, v katerega imenu se je delalo. Vemo, kdo je koval popravek, znamo predobro, kdo je sodeloval in prigovarjal pri »Poslanem« v »Domovini«, ker njegov slog že iz »Naroda« dobro poznamo; obžalujemo le, da se celó nekateri zavedni Mozirčani s suhim praprotom pitati dajo. — Kako solidno pa se je poslopje izdelovalo, potrjuje nam okno pod postrešjem, katero so še le pozneje, pri že izgotovljenem zidu morali pribiti. — Nikakor ni bil naš namen, žaliti v novicah kako osebo, le za resnico se gre in pri tem ostanemo.

Iz Razborja pri Slov. Gradcu. (Zahvala.) Z veliko slovesnostjo so se nedavno blagoslovile velike podobe Jezusa na križu, ki meri 1m in 90cm, ter Marije in Janeza. Te podobe je naredil umetno g. Ignac Oblak v Celju. Ob enem sta se blagoslovila tudi dva mala oltarja, katera je ponovil sloveči podobar g. Ivan Cesar iz Mozirja, resnično prav dobro in prav lepo. Tudi je krasno zrezal dve podobi, Device Marije in sv. Martina. Stala sta dva oltarja, na novo pozlačena 280 fl. Darovala sta za nju največ kmet Jurij Plišučnik 100 fl., Peter Glasenčnik 60 fl. in kar je več stalo, se je dobilo od drugih pridnih faranov. Vsem se zahvaljujem v imenu cerkvenega predstojništva. — Mihael Lorenci, cerkveni ključar.

Od Mure. (Hvalisanje nemščine.) Ob času zadnjih volitev za deželni zbor naši nasprotniki, posilinenški liberalci, niso vedeli, kako bi zoper slovensko stranko nasproten in sovražen veter sejali, da bi volilce zbegali. Ker novega nič ne vejo, pogrevali so svoje stare puhle pregovore. Posebno so povdarjali, kako nam je nemščina potrebna, in da mi Slovenci otrokom branimemo nemško se učiti, ker se poganjamo za slovenske šole. Pametni ljudje pa že vedó, da je tako govorjenje zvito in lažnivo. Tudi mi Slovenci pripoznamo potrebo nemščine, zato smo se je tudi naučili; pri nas skorej vsak za silo nemščino razume. Nemščine pa se nismo naučili toliko v šoli, temveč v poznejšem življenju med svetom, ker pridemo z Nemci pogosto v dotiko. Mnogi se nemški naučijo pri vojaki, drugi zopet v službah med Nemci ali pa v mestu. Male šole pa niso za učenje tujih jezikov. Imeli smo že trdo nemške šole, na Koroškem jih imajo Slovenci še zdaj, pa mi nismo videli, in Korošci še zdaj poskušajo in tožijo, da se otroci v takih šolah nemščine nič ne naučijo, toliko manj pa kaj družega, ker učitelja ne razumejo, kaj jim po

nemško pravi. Hodijo osem let v šolo in pridejo ravno tako modri iz nje, kakor so pred osmimi leti noter stopili. Najprej se mora otrok v svoji materni besedi brati, pisati, računati, misliti in verskih resnic naučiti, še le na tej podlagi se mu zamore v zadnjih letih ljudske šole nekoliko nemščine v glavo spraviti, če je bistre glave. Če ima pa trdo bučo, se ga ne bo prijelo dosti nemščine, to se zunaj šole vse zopet razkadi, škoda je za zlati čas, ki se z učenjem nemščine zamudi. Zavolj tega smo mi zoper nemškê šole, ne pa zato, kakor da bi bili nemščini sovražni. Vsak si lažje na svetu pomaga, če zna dva jezika; tudi marsikateri Nемец bi bil vesel, če bi slovenski znal. Kdor pa želi, da bi se njegov otrok v resnici nemščine naučil, naj ga dá za par let med Nemce v službo, tam se bo v dveh letih več nemščine naučil, kakor v šoli v osmih letih. Zato pa mi pravimo: šola naj bo za to, za kar je po naših postavah namenjena, namreč da izreja otroke za poštene kristjane in da jim podeli prvotne vednosti, s katerimi si morejo drugih pridobiti, kakor je branje, ali katere so jim v življenju potrebne in koristne, kakor je krščanski nauk, pisanje, računanje, prirodoznanstvo, zemljepisje itd. To so sicer že stare reči, o katerih smo se že pred tridesetimi in več leti prepirali, prisiljeni pa smo, jih vedno zopet ponavljati in nasprotno ugovore zavračati, ker se med Slovenci še zmirom najdejo neumni ljudje, kateri se nasprotnikom na take limanice vsedejo. Če ne bo miru, bomo še več o tem spregovorili.

S Koroškega. (Vabilo) k slavnosti otvorjenja slovenske šole družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Rupertu pri Velikovecu, ki se bode vršila v nedeljo dne 25. okt. 1896. leta s sledečim vspredom: 1. Ob 10. uri zjutraj slavnostna pridiga v predmestni farni cerkvi v Št. Rupertu, kojoj govori č. g. vikarij V. Podgorc. 2. Po pridigi velika sv. maša in potem »Te Deum laudamus«. 3. Takoj po cerkvenem opravilu slavnostno zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico, ob ugodnem vremenu na vrtu nove šole, sicer pa v šoli sami: a) pesem »Naša zvezda«, pojejo gg. pevci iz grebinjskega kloštra; b) pozdrav predsednika; c) slavnostni govor, govori č. g. stolni kaplan Matej Ražun; d) blagoslovljenje šole po prečast. g. dekanu Janez Wieser-ju; e) pesem na čast sv. Cirilu in Metodu, pojejo pevci iz grebinjskega kloštra. 4. Ob 1/2. uri popoldne banket v gostilni gospe Ane Aufmuth v Velikovecu s prosto zabavo, govori in petjem. — Petje pri sv. maši izvršujejo slavni pevci iz grebinjskega kloštra pod vodstvom čast. gosp. župnika Fr. Korman-a; pri otvorilni slavnosti v šoli, oziroma na vrtu, in popoldne pri banketu sodelovalci bodo v družbi s prvimi tudi slavni pevci društva »Gorotan« in želinjski pevski klub. — Železniška postaja je Sinčaves (Kühnsdorf), od katere je v Velikovec kake pol ure vožnje. — Rodoljubkinje in rodoljubi, ki bodo prišli k tej otvorilni slavnosti in se udeležili tudi banketa, naj blagovolijo to javiti najdalje do 23. okr. č. g. župniku Fr. Treiber-ju v Št. Rupertu pri Velikovecu (pošta Velikovec), da se pravočasno izve število udeležencev in se more potrebno oskrbeti. Obed stane za osebo 1 fl. 50 kr. brez pijače. — K tej pomenljivej slavnosti vabi vse Slovenke in Slovence od blizu in daleč najuljudneje — slavnostni odbor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so načelniku generalnega štaba, baronu Becku, o priliki petdesetletnice

njegovega službovanja podelili veliki križec Štefanovega reda. — Državni poslanci so z velikansko večino sklenili podrobno razpravo o novi domovinski postavi, ki bode gotovo vsprejeta. — Edenajst nemškonacionalnih občinskih svetovalcev se je te dni ločilo od dr. Luegerja, ker jim je ta preveč krščanski.

Češko. Praški mestni zastop, ki se je izjavil za novo domovinsko postavo, je sklenil, da ne vsprejme nobenega nemškega odloka, ki mu ga pošlje dunajski občinski zastop. Le-ta namreč oni dan ni hotel vsprejeti češkega odloka praškega mestnega sveta.

Tirolsko. Kakor smo zadnjič omenili, odkrili so v Tridentu spomenik pesniku Danteju. Tudi vladni listi priznavajo, da je ta slavnost imela popolnoma iredentovski značaj, ker so se udeleženci toliko vnemali za »blaženo« Italijo.

Štajarsko. Deželni odbor hoče, naj se nova ubožna postava, katero so svetli cesar že potrdili, uvede še letos s 1. dnem decembra. — Na graški realki bode Nemce slovenščino učil naš rojak g. prof. Ant. Turkuš. — Iz Gradca pojde 12 kompanij pešcev in eden eskadron konjenikov na Ogersko, da bodo ondi skrbeli za red pri volitvah.

Koroško. Zaradi Mac Nevina je oni dan vlado interpeloval državni poslanec Anton Koblar. — Na več krajih so se zadnje tedne zgodili samomori; znamenje, da pri mnogih vera peša.

Kranjsko. Namesto Kluna kandiduje za deželni zbor katoliška stranka Ignaca Mrharja, liberalna pa državnega poslanca Višnikarja. — Vinarska razstava v Novem mestu se je izvršno obnesla. — Voda je veliko škode napravila, posebno v Vipavski dolini, pri Račečah in na Kočevskem.

Primorsko. Društvo »Sloga« na Goriškem je v zadnjem času priredilo več dobro obiskanih shodov. — Shod na Proseku pri Trstu je komisar razpustil, ker zborovalci niso hoteli biti z njim enih mislij gledé peronospore. Grozno čudno! — Ker je poreški škof Flapp v Vižinadi pridigal tudi v slovanskem jeziku, so potem zunaj cerkve Lahoni tako razgrajali, da so škofa morali orožniki varovati.

Ogersko. V nedeljo so vsi ministri priredili po deželi volilne shode. Seveda so na vse pretege hvalili liberalno gospodarstvo. Tudi krščanska ljudska stranka je prav marljiva, zlasti njen vodja, grof Zichy. — Podjetje Oes Budovar na budapeštanski razstavi je napravilo krido. Glavna krída cele razstave pa še sledi.

Vnanje države.

Rim. Prihodnji konsistorij ali zbor kardinalov bode bržčas prihodnji mesec. — Sv. oče so celovškega prof. Jož. Müller-ja imenovali svojim komornikom.

Italijansko. Ras-Mangaša zbira večje vojne čete ob meji italijanske pokrajine v Afriki. Lahi bodo torej morali v kratkem z Menelikom mir skleniti, ker so državne blagajnice prazne in laški vojaki tako neradi v Afriko gredó.

Francosko. Ruski poslanik v Parizu, baron Mohrenheim, mora odstopiti. Uzrok je bojda ta, da je Mohrenheim na vse mogoče načine skušal carja pregovoriti, naj ne pride v Pariz. Ne verujemo.

Nemško. Cesar Viljem je oni dan obiskal ruskega carja v Darmstadtu. — Cesar je precej sovražen Poljakom; vsled tega je ukazal, da morajo poljski vojaki služiti samo v čisto nemških mestih. — Blizu Gothe so zadnji teden imeli nemški socijalisti občni zbor. Najbolj so tožili o pomanjkanju denarja. — V Hessenu so pri deželnih volitvah liberalci zgubili več mandatov.

Bolgarsko. V Plovdivu je nastal punt, ker je vlada razveljavila občinske volitve. — Cankov prido-

biva v deželi vedno več ruskih pristašev, ki hočejo kneza Ferdinanda pregnati.

Srbsko. Kralj Aleksander se odpelje k rumunskemu kralju dne 29. okt. Iz Bukarešte se potem napoti na Dunaj in v Rim. — Predsednik skupščine je postal Garašanin.

Črnogorsko. Dne 21. okt. je v Bariju prestopila princesinja Helena, nevesta laškega kraljeviča, v katoliško cerkev vpricho prijorja Taeggi-ja. Slavnosti se je udeležil kraljevič, knez Nikita in vojvoda di Genova.

Turško. Sultan je bojda prepričan, da bode kmalu konec Turčije, vsled tega nima druge skrbi, kakor to, kako bi si mogel veliko denarja nagrabiti. — Pred mesecem so v Eginu Turčini pobili dva tisoč Armencev in porušili nad tisoč njihovih hiš. — Severnoameriške Zvezne države tudi hočejo imeti vojno ladjo pred Carigradom. Ako Turek tega ne bo zlepega pustil, hočejo si Zvezne države to siloma priboriti.

Špansko. Anarhisti so položili bombo na železno cesto, koder bi se morala voziti kraljica. Na srečo pa so bombo prej našli. — Na Kubi nimajo Španci nobene sreče in so postali nevoljni na ondotne generale. Generala Ochanda so zaprli, prvega generala Weylerja pa hočejo poklicati na dom.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Pozneje so imeli naši kraji precej časa mir pred madjarskimi četami, kajti divji Turki, ki so tudi na slov. Štajar večkrat prilomastili, dali so Madjarom toliko opraviti, da na boje s sosednimi deželami niso utegnili misliti. Vrhu tega je Ogerska po obupni bitvi pri Mohaču (29. avgusta 1526), v kateri je padel ogerski kralj Ljudevik, prišla avstrijskim vladarjem v last, a pri vsem so ostali Madjari Štajarcem vedno slabi sosedi ter so jim nagajali, kjer so le mogli.

Da bi svoja obširna posestva okrožil in pred Muro obranil, dal je Tomaž Szechy, grajščak v Gornji Lendavi, početkom 16. veka onkraj Turjenec na ogerski strani dve strugi zavoziti, dve panogi pa z močnim povprečnim jezom združiti, kar je tok Mure obrnilo na štajarsko stran. Ker pa je vsled tega Mura začela podkapati najrodovitnejše njive in se bližati hišam, bili so prebivalci Murskega polja prisiljeni, pritožiti se pri vladi.

Štajarski cesarski namestnik je na to stopil v dogovor s Tomažem Szechy-jem, a ker se z dobrim ni ničesar doseči dalo in je Mura vedno dalje podkapala, poslal je l. 1511. inženirja z delavci na Mursko polje, da bi s potrebnimi jezovi zabranili večjo škodo. Pa komaj so bili dva dni delali, planil je Tomaž Szechy s svojimi ljudmi nad nje ter je delavce razpodil, inženirja pa uklenjenega seboj odgnal. Potem so ogerski vojaki na štajarski strani napravili nasipe in po njih nastavili tope, da si nikdo ni blizu upal. In že drugi dan je dospelo tje mnogo Ogrov s koši in motikami, ki so na štajarski strani izkopali tri precej široke grabe in Muro v nje napeljali. Na to so jez na ogerski strani še bolj utrdili in nižje tega napravili še novega. Vsled tega se je Mura v svojem toku obrnila še bolj proti Štajarski in njeni valovi so naglo podkopali travnike in njive in v par letih tudi tri vasi: Pirovce, Pipovce in precejšnji del sedanje Stare vasi, takrat »Otendorf« imenovane.

Deželna vlada je sicer l. 1524. poslala tje komisarje, a komaj so bili ti s prebivalci k Muri dospeli,

prihrul je Tomaž Szechy z vojaki k reki ter je začel s topi in puškami streljati na nje. Morali so torej naglo odbežati, da so si ohranili življenje.

Prebivalci Murskega polja so na to začeli, kolikor se je dalo, braniti svoja zemljišča pred deročimi valovi, a k vodi se niso smeli približati. Premožnejši so v dolgosti pol milje ob obrežju v zemljo zabili debele hlode in navozili jezove, a kakor hitro je voda odplavila te obrambe, morali so graditi z nova. Jednako je Štajarcem nagajal tudi Anton Banffy, grajščak v Spodnji Lendavi, Veržeju nasproti.

Ker pa je struga Mure vsled tega postala precej ozka, planila je voda že pri srednji povodnji čez obrežje ter se je razlila po nizkem Murskem polju in napravila ogromno škodo na njivah. Le prepogostokrat pa so prebivalci nižje ležečih vasij dobili vodo tudi v svoje hrame, kar je povzročilo razne bolezni pri ljudeh in živini.

Štajarci so se sicer leto za letom pogajali s svojeglavnimi Madjari; vršilo se je mnogo komisij, a vedno brez uspeha, kajti ogerska vlada je za Vladislava in Ljudevika II. bila preslaba in k temu še pristranska. A tudi doma so razne homatije, zlasti v verskih zadevah, delale vladi velike preglavice, večje še Turki, ki so vedno bolj pritiskali. Zato si pa Habsburžani niso upali, v korist oškodovanih krajev potrebno ukreniti, kajti vedeli so, da si bodo madjarske plemenitaše le še bolj odtujili, ako bi z vso odločnostjo proti njim postopali. Zaradi tega je manjkalo zdaj denarja, zdaj časa, v resnici pa le resnične volje in tako je ostalo leta in leta vse pri starem, le Mura je vedno dalje podkapala in v nevarnost spravljala celo Mursko polje.

Posebno Ferdinand I. je bil v prvih letih svojega vladarstva proti Madjarom čez mero prizanesljiv ter jim je vse spregledoval, a ko so Turki bili l. 1537. krščansko armado pri Oseku potolkli, je sprevidel, da mu bode tudi štajarske pomoči treba. Začel je torej z Madjari nekoliko bolj strogo postopati. Pa tudi Štajarci so v raznih skupščinah od vlade zahtevali nujno pomoč ter so pretili, da bodo svoje vojake namesto proti Turkom, poslali na Ogersko pokorit predrzne plemenitaše. Deželni glavar Janez Ungnad je torej spoznal za potrebno, proti grajščakoma Gornje in Spodnje Lendave z vojaško silo postopati.

V Gornji Lendavi je bil med tem očetu Tomažu sledil sin Štefan Szechy, temu pa l. 1537. ogerski namestnik Aleksij Thurzó, in prepiri med Štajarci in Madjari so postajali vedno bolj nevarni, ker sta obe stranki bili grozno razkačeni.

L. 1537. je dala štajarska deželna vlada pod varstvom pešcev in konjnikov Kacijanarjeve armade na ogerski strani grabe izkopati in s tem Muro v njenem toku nekoliko uravnati. A Thurzó je dal grabe takoj zopet zakopati in z visokimi jezovi zavarovati. Potem je dovedel 2000 oboroženih vojakov, ki so onkraj Hrastja napravili nov velikanski jez. To je Štajarce hudo razburilo. Precej so se obrnili do Kacijanarja ter ga prosili nujne pomoči. Slednji je Thurzó-tu pisal zelo strogo pismo ter se mu nagrozil, da bode vse štajarske trume, ki se na Ogerskem bojujejo proti Turkom, nazaj poklical, ako ne bode novega jeza odstranil. Thurzó se je obrnil do cesarja Ferdinanda in ta je ukazal, naj se razprava o tej zadevi zaradi skupnega podjetja Avstrije in Ogerskega proti Turkom v Slavoniji za dva meseca preloži. Ker se pa tudi pri dotični obravnavi niso mogli sporazumeti, sklenili so štajarski deželni stanovi, z oboroženo silo ustaviti se vsaki novi uravnavi Mure, ki bi se godila na škodo Štajarcem. (Dalje prih.)

Smešnica. Učitelj vpraša Tončka: »Ti Tonček, zakaj pa imaš ušesa?« Tonček nekaj časa premišljuje.

»No, le povej!« — »Zato, da me, gospod učitelj, lahko včasih zanje primete!«

Razne stvari.

Domače. (Mil. knezoškoč) so se danes odpeljali v Studenice, da ondi cerkveno obiščejo samostan čč. magdalenk; prihodnjo soboto pa obiščejo v Mariboru samostan čč. frančiškank.

(Škofijski zbor.) Kakor se nam poroča, stavi in tiska se v tiskarni sv. Cirila že marljivo knjižica o obravnavah in določbah zadnje škofijske sinode v Mariboru. Ako Bog da, dovrši se delo najdalje do konca tega leta.

(Imenovanje.) Zasebni docent na dunajskem vseučilišču in urednik slovenske izdaje državnega zakonika, g. dr. Karol Štrekelj, je imenovan izrednim profesorjem slovanskega jezikoslovja, posebno slovenskega jezika in slovenske književnosti na vseučilišču v Gradcu.

(Počasen poštar ali ka-li?) Več posestnikov pri Sv. Jakobu v Slov. goricah se pritožuje, da dobivajo poštno pošiljatve neredno ali zelo pozno. Tako je za neko pismo iz Maribora trebalo osem dnij, predno ga je dotičnik dobil. Gosp. poštar Zinauer, ali veste za vzrok te počasnosti?

(Blagoslovljenje.) Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. se bode v nedeljo, dne 25. okt. blagoslovljenje in otvoritev novega šolskega poslopja vršilo.

(Iz Ljutomera.) Starišem, ki imajo namen, pošiljati svoje učence v tukajšno realko za daljše izobraževanje, se s tem daje na znanje, da se bodo učenci sprejemali v torek, dne 3. novembra ob 9. uri dopoldne v realkini sobi v občinskem hramu, na glavnem trgu. Vsak na novo prišedši učenec naj prinese s seboj zadnja šolska naznanila, če pa je že 14 let star, tudi odpustno spričevalo dotične šole.

(Velika tombola) se vrši z dovoljenjem visokega ministerstva dne 25. vinotoka 1896 pri gospodu Matiji Kolarju pri Sv. Jederti. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Po tomboli prosta zabava s petjem. Čisti dobiček je namenjen v napravo nove cerkvene ure k podružnici Sv. Jederti v Gotovljah.

(Živinska sol.) Vlada je v ponedeljek državnemu zboru predložila načrt postave, da se cena živinski soli primerno zniža, da državna skladišča prodajajo živinsko sol po 5 gld. meterski cent. Ta sol se ne bode smela uporabljati v druge namene, prodajalci pa bodo pod stroгим nadzorstvom.

(Strah pred povodnjo) so minoli torek zopet imeli Celjani. Zjutraj je med viharjem hudo lilo, vsled tega je Savinja toliko narastla, da bi bila skoro stopila iz svoje struge; vendar se to tokrat ni zgodilo.

(Na sadjarski razstavi v Celju) so prva darila in odlikovanja dobili Nemci ali pa njihovi prištaši. Savinjski posestniki, ki so daleč znani kot izvrstni sadjarji, se skoro nič niso udeležili te razstave.

(Pazite na otroke!) Dne 17. oktobra sta se Janez Kozinc in njegova žena mudila pri žagi blizu Sevnice ob Savi. Njun triletni sin pa se je igral pri žlebu, je v vodo padel in utonil.

(Požar.) V Hermancu pri Ptujju se je dn. 18. okt. neki šestletni deček igral z užigalicami ter požgal škedenj posestniku Lahu. Užigalice treba pred otroci vedno skrivati!

(Socijaldemokratičen shod) so imeli dne 17. okt. mariborski delavci, na katerem se je, kakor navadno, po mašnikih in njih premoženju udrihalo. Naslednje še je predsednik »kunšno« vprašal: »Ali je tudi

»Slov. Gospodar« katoliški list, ker ima za svoje geslo: Svoji k svojim?« O »Mariboržanki« niti besedice ni črhnil. Čudno je pri vsem le to, da so socijaldemokratje sklicali shod, na zadnje pa so se pokazali kot zagrizeni liberalni Nemci. Bržčas pa socijalisti sami ne vedo, kaj da hočejo; torej niso ne kuhani, ne pečeni.

(Volitev v okrajni zastop mariborski.) V tem zastopu le Nemci gospodarijo in slovenski kmetje le malo zvedo, kako se z denarjem gospodari. Dne 31. oktobra ob 10. uri bodo volile kmečke občine in ravno tukaj lahko s svojimi 10 zastopniki zmagamo, če stori vsak svojo dolžnost.

(Konfiskacija.) »Süd. Post.« od dne 17. okt. je bila zasežena, ker je objavila članek o Mac-Nevinu. Čudno; saj smo že prej jako ostre članke o tem za nemštvo gorečem okr. glavarju brali v »Slovincu« in praški »Politiki«.

(G. Dragotin Hribar nas toži) pri celjskem mestnem delegiranem in okrajnem sodišču, ker nismo mogli vsprejeti popravka gledé na notico »Plašč po vetru«, ki smo jo posneli po »Slovincu«. Od nekdanj na naš list prežijo nemškutarji, v novejšem času ga grdijo socijalni demokratje, ti zakleti sovražniki krščanskega ljudstva, zanaprej pa nas bode torej preganjal tudi — g. Dragotin Hribar, urednik »Domovine«.

(Za kulise) je pogledal neki štajarski nerodnež ter poročal »Slov. Narodu« dne 16. okt. med drugim o sinodi in našem listu. Revež je slabo videl in slišal. Kar se je govorilo in sklepalo pri sinodi, to bode vse prinesla posebna knjižica, da pa naš list »nazaduje«, to pa je neresnica, ker toliko naročnikov še nikoli ni imel, kakor zdaj.

(Velika voda.) Vsled vednega deževja je Drava tako močno narastla koncem minolega tedna, da je marenberška pošta morala voziti čez most pri Muti in Vuzenici.

(Na razstavi v Trbovljah), ki je bila dne 30. sept. in 1. oktobra, so prva darila dobili ti-le posestniki: 120 kron g. Jožef Černy z Laškega za najlepšega bika, 80 kron g. župan Ferd. Roš v Trbovljah za najlepšo kravo, 40 kron g. Jožef Černy za najlepše tele, 40 kron g. Ferd. Roš za pitane vole, po 20 kron gg. M. Strauss, J. Holešek, J. Briel, A. Žager in J. Železnik za najlepše vprežne vole, 25 kron P. Rückl iz Št. Lenarta za najlepšo svinjo in 10 kron g. J. Brinas v Cečah za najlepšo ovco.

(Cigani) so ukradli zadnjo soboto pri belem dnevu posestniku J. Vratniku na Dobroyljah, v braslovški občini, čez 200 fl. Zadnje dni so se drville cele trope teh uzmovičev po gornji Savinjski dolini. Dobro bi bilo, da bi nevarnim postopačem okrajna glavarstva bolj strogo gledala na prste in pete.

(Cena moštu na Paki.) Novo vino se prodaja na Paki do 50 fl. polovnjak iz kadi. Kaj ne, drago je, drago, zraven pa še ne presladko.

(Od gornje Savinje.) Nedavno je priletela v uredništvo »Domovine« prav tolsta raca, (gotovo je iz Amerike) in je tam zagagala, da sta se obe nasprotni stranki zaradi načelnštva in načelnikovega namestnika v okrajnem zastopu gornjegrajskem pogodili; drugi bi rekli: naredil se je »kompromis«. V kratkem se bode videlo, kako zanesljivega poročevalca ima »Domovina«. Ali se morebiti šali z vodjama obeh strank? Tako počenjanje bi bilo nečastno!

(V mariborsko bogoslovje) so letos bili na novo vsprejeti: V IV. leto g. Hrovat Franc od Sv. Križa pri Kostanjevici; v II. leto g. Kramarsič Alojz iz Šmartna pri Litiji; v I. leto gg. Adlanik Franc iz Ljubljane, Cukala Ivan z Gomilskega, Gašparič Jakob od Sv. Antona v Slov. gor., Kociper Anton iz Litmerka pri Ormožu,

Lorenčič Vinko od Št. Jurija v Slov. gor., Rajh Jakob z Dramelj, Smrekar Ivan z Javorja pri Ljubljani, Štiker Ljudevit iz Vojnika, Vogrin Ivan iz Negove, Zaplotnik Ivan z Letenic pri Kranju. Vseh gg. bogoslovcev je zdaj 59.

(Ogenj.) Posesniku Francu Kušarju v Kotu, celjskega okraja, je te dni pogorelo gospodarsko poslopje z vsemi pridelki; skode je do 1000 gld. — V tovarni za olje Jos. Wertheimerja na Zidanem mostu se je unela piljevina; ogenj je uničil naprave za čiščenje. Skode je nad 2000 gld.

(Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1896.) so se nam včeraj poslale. 1. Zgodbe sv. pisma; 3. sno-pi-č. 2. Marija Devica, majnikova kraljica; molitvenik. 3. Slovenska pesmarica s sekiricami. 4. Naše škodljive rastline v podobi in besedi. 5. Slovenske Večernice. 6. Koledar družbe sv. Mohorja za 1897. Knjige so krasne po vsebini in obliki; bralo jih bode 75 tisoč 227 udov. Udje naše škofije dobijo knjige koncem novembra meseca.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jak. Kranje, kaplan v Zibiki, je postal ondi provizor; č. g. Jak. Palir, kaplan v Leskovcu, pa pride za provizorja-kaplana na Frankolovo. — Župnija Zibika je razpisana do dne 1. decembra t. l.

Društvene. (Za dijaško kuhinjo) v Mariboru so darovali č. gg.: Matej Štrakelj, korni vikar, 4 gld., Jakob Tajek, c. in kr. vojaški kaplan v Mariboru, 5 gld. in č. g. J. Vindiš, kaplan pri Sv. Ani na Krembergu, 2 gld. Bog plati!

(Bralno društvo pri Sv. Marku niže Ptuja) priredi v nedeljo, dne 25. oktobra veselico s petjem, govori in prosto zabavo. Začetek takoj po večernicah. Vstopnine ni. K prav obilni udeležbi vabi uljudno odbor. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

(Novo katol. delavsko društvo.) V Trbovljah se snuje katoliško delavsko društvo in je c. kr. namestnija v Gradcu že potrdila pravila tega društva.

(Zastava) katol. delavskega društva v Gradcu se bode blagoslovila prihodnjo nedeljo. Te slavnosti se udeleži iz Maribora okoli trideset katoliških delavcev s krasno društveno zastavo.

Iz drugih krajev. (Minister Badeni) je včeraj slavil 25letnico svoje poroke. Svetli cesar so mu brzojavno častitali ter mu izrazili svoje neomejeno zaupanje.

(Frančiškanska cerkev v Ljubljani) je skoro popolnoma popravljena in sicer krasno. Lavretanska kapela je sedaj na severni strani, veliki oltar pa je pomaknjen na zadnjo steno. Te dni še stavijo tabernakelj in po presbiteriju delajo tlak iz marmorja ter obhajilno mizo.

(Vodeno mleko.) Oni dan so v Gradcu preiskali vse mleko, peljano v mesto. Pri petnajstih prodajalcih so našli popolnoma vodeno mleko in ga na često izlili in sicer 153 litrov.

(Edenajstletni morilec svoje babice.) Iz Trsta se javlja grozna vest, da je 11letni Viljem Mangachi svojo babico z revolverjem ustrelil. Zvabil je bil revo pod streho vrtno hišice, kjer je stanovala, in trikrat na njo ustrelil. Strah božji, kje si?

(Avstrijski odvetniki) imajo te dni shod na Dunaju. Prišlo jih je nad tri sto iz vseh kronovin. V imenu pravosodnega ministra jih je pozdravil sekijski načelnik Krall.

(Nesreča na železnici.) Na progi od postaje Kainisch do Ausseeja na Gornjem Štajarskem je oni dan tovorni vlak ušel strojevodji. Drvil je po strmini nizdol s tako silo, da ga ni bilo moč ustaviti, in zunaj postaje Aussee skočil s tiru. Pet vagonov je bilo razbitih, eden sprevodnik težko, več drugih pa lahko ranjenih.

(Južna železnica,) ki vozi tudi po naših krajih, ima letos kaj dobro »letino«. Že trikrat je imela letos v enem tednu nad milijon dohodkov.

(Dar ruskega carja.) Povodom poroke črnogorske princesinje Helene z laškim kraljevičem je ruski car Nikolaj daroval nevesti milijon rubljev in kronico, vredno dva milijona frankov.

Loterijske številke.

Gradec 17. oktobra 1896: 40, 5, 81, 50, 70
Dunaj » » » 51, 25, 27, 46, 50

Razglas.

Živinski sejem se vrši tukaj kakor navadno v ponedeljek po Uršuli, t. j. dne **26. oktobra t. l.**

Občinski urad v Ribnici,
dne 19. oktobra 1896.

Dražba cerkv. vina.

Cerkveno predstojništvo Sv. Peter pri Mariboru bode dne **3. novembra t. l.** ob 10. uri predpoldan svoj vinski mošt (60 polovnjakov) po dražbi prodavalo. Njegovih vinogradov šiba božja ni obiskala, zato pa ima za letos tudi prav izvrstno blago. 1-2.

Išče se dobro izurjen krojaški pomočnik, delo bo imel leto in zimo; oskrbava dobra. Ponudbe se naj pošiljajo na g. Lovro Kreinc, trgovca in krojača k Sv. Ani v Slov. goricah, via Mureck. 1-2

Avstrijsko

podjetje daje postranski zaslužek. — Vprašanja pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, poste restante. 5

Živinski sejem

se vrši v sredo, dne 28. t. m. pri Sv. Tomažu blizu Velike Nedelje.

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestanike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 36

Slavnim šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom
priporoča
tiskarna sv. Cirila
v **Mariboru**

O pričetku šolsk. leta vse potrebne šolske tiskovine

slovensko-nemške

kakor tudi
uradne ovitke
po najnižjih cenah
ter zagotavlja točno postrežbo

Razglas.

Krajni šolski svet Hajdinski prodaja naslednji hiši:

a) Hišo št. 3 na Zgornjem Hajdinju, ob okrajnej cesti ležečo, z lepim vrtom in sadunosnikom, ki meri blizu $\frac{1}{2}$ orala, in na letega meječo 1000 kvadratnih sežnjev veliko njivo. Hiša je zidana ter z opeko krita;

b) hišo št. 13 na Zgornjem Hajdinju, pod farno cerkvijo ležečo, z lepim sadunosnikom in ob tega meječo, 2 orala veliko njivo.

Kupci naj se osebno ali pismeno oglasijo pri načelniku krajnemu šolskemu svetu, gospodu Janezu Grahar-ju, posestniku na Spodnjem Hajdinju, his.-št. 21 do konca noembra t. l.

3-3 Krajni šolski svet Hajdinski.

Kdor si hoče eksistenco oskrbeti,
Kdor hoče zaslužiti denar,
Kdor hoče pri gospodarstvu varčevati,
naj kupi: 5-6

Pauly-jevo knjigo receptov,

ki obsega nad 1000 receptov, kako je lahko in po ceni samemu pripraviti — brez aparatov in strojev — vse le mogoče reči za dom in trgovino, nadalje vse vrste likérov, žganih pijač, balzamov, živčnih esenc, skrivnostnih pomočkov, kisa, medicine, mošta, 17 vrst različnih vin, vina iz jagod, piva, vkuhanega sadja, peciva, zdravil za ljudi in živino, mila, pomade, črnila, gorčične vmake itd. itd. Da je knjiga dobra in rabljiva spričuje to, da je bila na razstavah v Zagrebu, Aradu, Gradcu, Strasburgu in Temešvaru odlikovana z veliko srebrno svetinjo. Knjiga obsegajoča 320 strani stane broširana 2 gld. v platno vezana 3 gld. in je zakladnica za vsako obitelj, neobhodno potrebna vsakemu krčmarju in trgovcu. Dobi se pri Maksu Pauly v Köflach-u (Štajarsko).

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkujoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franko.

Benedikt Herti, vlastelin grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.

Zaloga: Gradec: J. Eichler, lekarnar; Alb. Müller, drogist.

Maribor: Al. Quandest, Gospodarska ulica. 22

!! Novo !!

Pokopališčni zapisnik Friedhofsprotokoll

po novem od preč. kn. šk. ordinarijata in c. kr. glavarstev potrjenim pokopališnem redu sestavljen, se dobiva od slej pri nas 10 pol 35 kr.

„Narodne pesmi“

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, koroške ulice 5.

LODNASTI KLOBUKI

za

3-3

gospode in dečke

v največi izbiri in po najnižjih cenah, kakor tudi

trdi klobuki

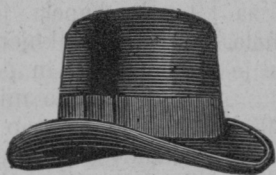
za

visokočastito duhovščino

najboljše kakovosti samo pri

VILJEMU LEYRER

v Mariboru ob Dr., gosposka ulica št. 22.

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga: **Dunaj.** Podružnica: I., Graben 10.

VII $\frac{1}{2}$ Stiftgasse 19.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler“.

19

Nova obrt!

Spodaj podpisani vljudno javlja visokočastito duhovščini in p. n. občinstvu, da je s 15. septembrom t. l. v Grajski ulici (Burggasse) št. 8. začel

pasarsko in pozlatarsko obrt.

Vsled svoje večletne prakse, ki si jo je pridobil doma in v inozemstvu, in oskrbljen z najboljšim potrebnim orodjem, je v stanu, izvršiti vsa v njegovo stroko spadajoča nova dela pod jamstvom pri cerkvah in privatnih poslopih, kakor tudi izdelati monštrance, kelihe, ciborije, svečnike, kandelabre za altarje, križe, kadilnice s čolniči vred, svetilke, lustre, harmonično vglášeno zvonjenje, strelovode itd. itd.

Sablje za uradnike se francosko pozlačujejo.

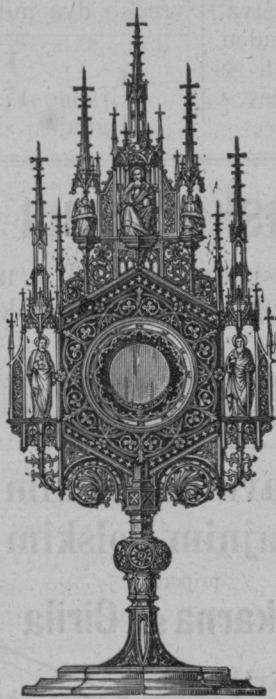
Staro nerabljivo cerkveno orodje in drugi predmeti se pod jamstvom trpežno pozlatijo ali posrebrijo.

Kupuje se staro zlato, srebro, medina itd. Vzorci in načrti so na vpogled.

Priporočujoc se za blagovoljna naročila, podpiše se velespoštovanjem

Jožef Trutschl,

pasar in izdelovatelj brončnih rečij.

3-3

Obutala iz klobučine

z usnatimi ali pa s klobučinastimi podplati za gospode, gospe in otroke v največi izbiri po najnižjih cenah samo pri

VILJEMU LEYRER

v Mariboru ob Dr., gosposka ulica št. 22.

